

İKV BİLGİ NOTU

BULGARİSTAN VE ROMANYA'NIN SCHENGEN ALANI'NA KATILIMI

Tunç İbrahim Ceylan, İKV Uzman Yardımcısı

AB Konseyi'nin 12 Aralık 2024 tarihinde aldığı kararla Bulgaristan ve Romanya'nın 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla Schengen Alanı'nın tam üyesi olmasına onay verildi. İlgili kararla, GKRY ve İrlanda haricindeki tüm AB üye ülkelerine ek olarak AB üyesi olmayan İsviçre, İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç'in de dâhil olduğu Schengen Alanı'nın üye sayısı 29'a yükseldi.

Bulgaristan ve Romanya, 2007'de AB üyesi olduktan sonra daha ileri bütünleşme adımları için çabalarını sürdürdüler. Çabaların sürdürüldüğü en önemli iki konu Avro Alanı ve Schengen Alanı oldu. Schengen kurallarını kabul etmeye başlayan bu iki ülke Schengen yasal çerçevesinin dış sınırların kontrolü, polis iş birliği ve Schengen Bilgi Sistemi'nin kullanılması gibi çeşitli bölümlerini uygulamaya başlamıştı. Avrupa Komisyonu 2011 yılında Bulgaristan ve Romanya'nın Schengen Alanı üyeliğine hazır olduklarını ilk kez ifade etmişti. 2022 ve 2023'te yapılan incelemeler sonucunda da her iki ülkenin de Schengen Alanı üyeliği için gerekli kriterleri karşıladığı tekraren belirtilmişti.¹ Bununla birlikte bu iki ülkenin Schengen Alanı'na katılımları, AB'ye Batı Balkanlar rotası üzerinden geçiş yapan düzensiz göçmen sayısındaki artış sebebiyle mümkün olmadı. Hollanda ve özellikle Avusturya, sınır kontrollerinin kaldırılması durumunda düzensiz göçmen sayısında yaşanabilecek artışa dikkat çekerek uzun süre Bulgaristan ve Romanya'nın serbest dolaşım alanına katılımına karşı çıktılar. Bulgaristan ve Romanya ile birlikte yürütülen Hırvatistan'ın Schengen üyeliği ise 1 Ocak 2023 tarihinde gerçekleşti.

Schengen Alanı'nın dokuzuncu genişlemesi ise ancak 30 Aralık 2023'te gelen AB Konseyi kararıyla mümkün oldu. Bulgaristan ve Romanya'nın deniz ve hava sınırları için 31 Mart 2024 tarihi itibarıyla Schengen Alanı'na dâhil olacağı açıklandı. Kara sınırlarındaki kontrollerin kaldırılması için iş birliği ve eşgüdüm çalışmaları sürdürüldü. Mart 2023 tarihinde Avrupa Komisyonu, Bulgaristan ve Romanya iş birliğinde başlatılan iki İş Birliği Çerçevesi (*Cooperation Frameworks*) kapsamında sınır yönetimi, iltica ve karşılama prosedürleri, geri gönderme sistemi, iyileştirilmiş asayiş iş birliği ve Göç ve İltica Paktı'nın gereklerinin Bulgaristan ve Romanya'da uygulanmasına yönelik projeler ve çalışmalar yapıldı. Bu adımların ardından kasım ayında bir araya gelen Avusturya, Bulgaristan, Macaristan ve Romanya iç işleri bakanları, düzensiz göçe karşı ortaklaşa mücadelenin sürdürülmesi koşuluyla, kara sınırlarındaki kontrollerin kaldırılması için bir tarih

¹ European Commission, "Bulgaria and Romania to join Schengen area starting with air and sea borders: Commission welcomes landmark Council decision", 30.12.2023.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6861

belirlenmesine yönelik gereken adımları atma kararı almışlardı.² Bu doğrultuda, kara sınırlarında da kontrollerin kaldırılmasına 12 Aralık 2024'te alınan Konsey kararıyla onay verildi.³ Avusturya'nın ilgili vetosunu kaldırmasıyla alınan bu kararla birlikte Bulgaristan ve Romanya, 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren Schengen Alanı'nın tam üyeleri olacak.

AB Konseyi Dönem Başkanı Macaristan'ın İç İşleri Bakanı Sándor Pintér, bu iki ülkenin Schengen katılımlarının Macaristan Dönem Başkanlığı'nın önceliklerinden biri olduğunu ifade ederek karardan tüm AB'nin istifade edeceğini söyledi.⁴ Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ise ilgili Konsey kararının alındığı 12 Aralık 2024 yaptığı açıklamada, Bulgaristan ve Romanya'nın dünyanın en büyük serbest dolaşım alanına katıldığını belirterek bu kararın AB vatandaşları ve işletmeleri için oldukça önemli olduğunu altını çizdi.⁵

² Ketrin Johecová, "Romania and Bulgaria get the Schengen green light", *Politico*, 12.12.2024.

<https://www.politico.eu/article/schengen-zone-romania-and-bulgaria-officially-join-eu/>

³ Council of the EU, "Schengen: Council decides to lift land border controls with Bulgaria and Romania", 12.12.2024. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/12/12/schengen-council-decides-to-lift-land-border-controls-with-bulgaria-and-romania/#:~:text=2024%2009%3A55-,%20Council%20decides%20to%20lift%20land%20border%20controls%20with%20Bulgaria,Romania%20as%20full%20Schengen%20members.>

⁴ A.g.e.

⁵ European Commission, "Statement by the European Commission on the occasion of Bulgaria and Romania becoming fully part of Schengen", 12.12.2024.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_24_6401